สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OFFICE OF INDUSTRIAL ECONOMICS

OIE SHARE

ปีที่ 10 ฉบับที่ 111 มิถุนายน 2564

การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลักของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563

SHARING

รู้จักประเทศสมาชิก WTO ผ่านรายงาน TPR : โอกาสการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย (ตอนที่ 2)

เก็บมาเล่า

เรื่องเล่าความสำเร็จ... ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม ตอนที่ 2

ติดตามข่าวสาร สาระน่ารู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ที่

fanpage facebook®

Contents
ประจำเดือนมิถุนายน 2564

Econ Focus	การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลักของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2563	3
Econ Review	สรุปสถานการณ์การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนเมษายน 2564	8
Sharing	รู้จักประเทศสมาชิก WTO ผ่านรายงาน TPR : โอกาสการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย (ตอนที่ 2)	9
เก็บมาเล่า	เรื่องเล่าความสำเร็จ... ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม ตอนที่ 2	12
Movement		15

Editor's Note

สวัสดีคุณผู้อ่านจุลสาร OIE SHARE ฉบับที่ 111 ประจำเดือนมิถุนายน 2564 ที่มาพร้อมบทความเรื่องอุตสาหกรรมน่ารู้อีกเช่นเคย เริ่มกันที่คอลัมน์ Econ Focus เรื่อง **การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลักของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2563** คอลัมน์ Sharing เรื่อง **รู้จักประเทศสมาชิก WTO ผ่านรายงาน TPR : โอกาสการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกา (ตอนที่ 2)** และปิดท้ายด้วย **เรื่องเล่าความสำเร็จ...ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม ตอนที่ 2** ในคอลัมน์ เก็บมาเล่า

ขอบคุณคุณผู้อ่านที่ติดตาม OIE SHARE กันมาตลอดค่ะ

ด้วยความปรารถนาดี

ที่ปรึกษา

ทองชัย ชวลิตพิเชฐ
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
พะเยาว์ คำมุข
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
ศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
ดุสิต อนันตรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการชี้นำและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม
สุนิสา ตามไท
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

บรรณาธิการบริหาร

สมจิตต์ เอี่ยมวรชัย
เลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กองบรรณาธิการ

กฤษฎา นุรักษ์
วรนารถ มีภูมิรู้
พชรวรรณ สนธิมูล
ญาดา ว่องวัฒนากูล
พิชิตพล แก้วงาม
ชุติมา ชุติเนตร
ชาญชัย โฉลกคงถาวร
วรรณพร บุณยรัตพันธ์
บุญอนันต์ เศวตสิทธิ์
ภคอร ประสิทธิ์สุข
เทพยุดา วงศ์วิรัติ
พิมพ์กมล ไชยสมภาร

OIE SHARE ยินดีรับฟังความคิดเห็น คำชี้แนะ และข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ติดต่อได้ที่ กองบรรณาธิการ OIE SHARE กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 อีเมล : oieprnews@gmail.com

ข้อความที่ปรากฏใน OIE SHARE เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน

หากต้องการนำข้อเขียนหรือบทความในฉบับ ไปตีพิมพ์ เผยแพร่ หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดกรุณาติดต่อกองบรรณาธิการ

ECON FOCUS

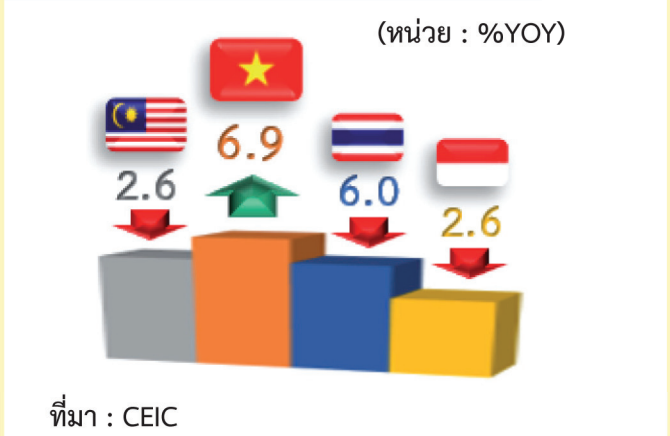

การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลักของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2563

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจใกล้เคียงกับไทยประกอบด้วยเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตและนโยบายทางการค้าไม่แตกต่างกันมากนัก จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นคู่แข่งขันที่สำคัญในภูมิภาคเดียวกัน โดยในปี 2563 เวียดนามมีมูลค่าส่งออกสินค้าทั้งหมด 2.8 แสนล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ สูงที่สุดในกลุ่มประเทศคู่แข่งขันของไทย รองลงมา คือ ประเทศไทยและมาเลเซียที่มีมูลค่าส่งออกใกล้เคียงกันที่ระดับ 2.3 แสนล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ ถัดมา คือ อินโดนีเซียมีมูลค่าส่งออก 1.6 แสนล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ โดยเวียดนามเป็นประเทศเดียวที่การส่งออกขยายตัวร้อยละ 6.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน ถัดมาคือไทยที่มีการส่งออกหดตัวร้อยละ 6.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน มาเลเซียและอินโดนีเซียการส่งออกหดตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปีก่อนเช่นเดียวกัน (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 : การส่งออกสินค้า ปี 2563

ที่มา : CEIC

อุตสาหกรรมไทยที่มีมูลค่าส่งออกมากกว่า 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มี 3 กลุ่ม (1) ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (2) อาหารและเครื่องดื่ม และ (3) ยานยนต์ โดยเวียดนามและมาเลเซียส่งออกอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมหลักมีมูลค่า 125,767 และ 98,906 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ ขณะที่อินโดนีเซียส่งออกอาหารและเครื่องดื่มเป็นอุตสาหกรรมหลักมีมูลค่า 33,432 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งใกล้เคียงกับไทยที่มีมูลค่าส่งออก 30,530 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนยานยนต์ไทยมีมูลค่าส่งออกสูงกว่าเพื่อนบ้านชัดเจนที่ 23,878 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 : มูลค่าการส่งออกของกลุ่มอุตสาหกรรมหลักไทย ปี 2563

(มูลค่าการส่งออก : หมื่นล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ)

รายการสินค้า	ไทย	เวียดนาม	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย
สินค้าทั้งหมด	**23.1**	**28.3**	**23.4**	**16.3**
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	6.1	12.6	9.9	1.2
%Share	26.2	44.5	42.3	7.1
อาหารและเครื่องดื่ม	3.1	2.7	2.0	3.3
%Share	13.2	9.4	8.7	20.5
ยานยนต์	2.4	0.3	0.2	0.7
%Share	10.3	1.1	0.8	4.0
รวม 3 กลุ่ม	11.5	15.5	12.1	5.2
%Share	49.7	55.0	51.8	31.6

ที่มา : ประมวลผลจาก Global Trade Atlas (GTA), (ข้อมูลเดือน พ.ค. 2564)

หมายเหตุ : □ แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าส่งออกมากกว่าไทย

สินค้าที่เป็นอุตสาหกรรมหลักของไทยเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพในการแข่งขันระหว่างประเทศไทยกับสมาชิกในอาเซียน มีดังนี้

ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ภาพรวมไทยส่งออกกลุ่มสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์หดตัวเล็กน้อยร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยไทยส่งออกฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive : HDD) สูงที่สุดในอาเซียน ขณะที่สิงค์โปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ส่งออกวงจรรวม (Integrated Circuit : IC) เป็นหลัก ส่วนเวียดนามส่งออกอุปกรณ์และส่วนประกอบโทรศัพท์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ วงจรรวม โดยวงจรรวมเป็นองค์ประกอบสำคัญของคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ และเป็นชิ้นส่วนสำคัญที่เชื่อมต่อกับระบบการทำงานในอุปกรณ์เครื่องใช้อัจฉริยะที่เติบโตตามวิถีชีวิตใหม่ที่ต้องทำงานที่บ้าน (WFH) มากขึ้น นอกจากนี้สังเกตได้ว่าเวียดนามส่งออกทั้งสายไฟฟ้า สายเคเบิ้ล ซึ่งใช้เป็นองค์ประกอบในยานยนต์ ตลอดจนส่งออกสินค้าประเภทส่วนประกอบเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์ ลำโพงและส่วนประกอบขยายตัวเพิ่มขึ้น สำหรับประเทศไทยเน้นการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน อาทิ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบของสินค้าดังกล่าว (ตารางที่ 2)

อาหารและเครื่องดื่ม

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม (1) เกษตรหรือเกษตรแปรรูป (2) อุตสาหกรรมเกษตร และ (3) เครื่องดื่ม ซึ่งอุตสาหกรรมเกษตรถือได้ว่าเป็นกลุ่มสินค้าหลักในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ภาพรวมไทยส่งออกอาหารและเครื่องดื่มหดตัวลงร้อยละ 5.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน ส่วนหนึ่งได้รับแรงกดดันจากการส่งออก

ตารางที่ 2 : มูลค่าและการขยายตัวจากการส่งออกไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทยและคู่แข่งขันในอาเซียน ปี 2563

รายการสินค้า	ไทย		เวียดนาม		มาเลเซีย		อินโดนีเซีย		ฟิลิปปินส์		สิงค์โปร์	
	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	60,579.0	-0.6	125,767.0	16.4	98,906.0	3.3	11,621.0	11.5	31,685.0	-7.2	151,042.0	8.2
วงจรรวม (HS8542)	7,100.0	-6.2	14,211.0	20.9	49,409.0	10.3	277.0	33.8	15,500.0	0.3	86,395.0	12.4
อุปกรณ์และส่วนประกอบโทรศัพท์ (HS8517)	4,813.0	17.8	62,415.0	10.1	5,315.0	31.5	1,530.0	35.4	341.0	-50.4	11,636.0	1.7
ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS8471)	11,674.0	-1.5	5,562.0	39.4	4,973.0	-24.8	229.0	44.9	2,769.0	-19.6	7,328.0	-3.4
อุปกรณ์กึ่งตัวนำ (HS8541) ทรานซิสเตอร์ และไดโอด	2,517.0	32.3	4,514.0	22.2	7,618.0	-12.7	148.0	0.7	1,246.0	-3.3	9,265.0	26.0
สายไฟฟ้า สายเคเบิ้ล (HS8544)	1,142.0	-6.3	4,973.0	5.0	722.0	-7.7	1,302.0	-3.8	2,103.0	-17.7	962.0	-0.2
หม้อแบตเตอรี่และส่วนประกอบ (HS8507)	307.0	-29.7	1,484.0	-6.7	978.0	-12.9	187.0	-15.4	182.0	33.8	859.0	-10.1
ส่วนประกอบเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ (HS8529)	871.0	10.1	5,308.0	72.8	1,014.0	18.5	119.0	80.3	127.0	-52.8	522.0	-20.2
ลำโพงขยายเสียงและส่วนประกอบ (HS8518)	483.0	67.1	3,194.0	1.5	1,444.0	-22.4	226.0	-8.9	93.0	-25.6	430.0	4.9
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (HS8415)	5,169.0	-5.3	66.0	13.8	1,089.0	-19.8	96.0	84.6	72.0	-50.7	207.0	-17.2
ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ (HS8418)	2,066.0	6.4	304.0	16.9	158.0	-8.7	388.0	-8.1	6.0	0.0	694.0	3.7
แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า (HS8537)	2,155.0	13.8	744.0	2.1	1,218.0	-7.8	288.0	-18.6	42.0	-55.3	1,123.0	-20.9
เครื่องตัดต่อป้องกันวงจรไฟฟ้า (HS8536)	1,613.0	1.3	1,092.0	15.9	1,151.0	-13.5	479.0	15.1	638.0	-24.0	2,576.0	2.5

หมายเหตุ : 1. M.USD = มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ) *ที่มา : ประมวลผลจาก GTA (ข้อมูลเดือน พ.ค. 2564)*

2. แถบสี แสดงรายการสินค้าหลักในแต่ละประเทศ 3. กรอบสี แสดงรายการสินค้าที่มีมูลค่าสูงในแต่ละประเทศ

น้ำตาลทรายที่ลดลงเนื่องจากภัยแล้ง ค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น และภาวะการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ส่งผลให้ต้นทุนค่าขนส่งปรับเพิ่มสูงขึ้น หากพิจารณาจากมูลค่าสินค้าส่งออก พบว่า ไทยยังคงเป็นผู้นำในการส่งออกสินค้าหลักอย่างข้าว เนื้อไก่แปรรูป ปลาทูน่ากระป๋อง ผักและผลไม้กระป๋อง (สับปะรด/ข้าวโพดหวานกระป๋อง) สิ่งปรุงรส (ซอสพริก) และเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ด้านเวียดนามการส่งออกอาหารทะเลขยายตัวกว่าร้อยละ 25 เมื่อเทียบกับปีก่อน ขณะที่มาเลเซียและอินโดนีเซียการส่งออกขยายตัวตามอานิสงส์ของราคาน้ำมันปาล์มที่ปรับตัวสูงขึ้นเป็นสำคัญ ซึ่งทั้งสองประเทศมีสัดส่วนมูลค่าส่งออกน้ำมันปาล์มเกือบครึ่งหนึ่งของมูลค่าส่งออกอาหารและเครื่องดื่มทั้งหมด สำหรับสิงค์โปร์ส่งออกอาหารเสริมอย่างซุปบรรจุกระป๋องพร้อมทานหรืออาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเข้มข้นมีมูลค่าถึง 5,771 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และขยายตัวร้อยละ 11.8 เมื่อเทียบกับปีก่อน รวมถึงส่งออกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหลัก

แต่จากมาตรการ Lockdown ในหลายประเทศช่วงต้นปี 2563 ส่งผลให้ร้านอาหารและสถานบันเทิงหลายแห่งต้องยุติการให้บริการชั่วคราวการส่งออกเครื่องดื่มจึงหดตัวลง (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 : มูลค่าและการขยายตัวจากการส่งออกอาหารและเครื่องดื่มของไทยและคู่แข่งขันในอาเซียน ปี 2563

รายการสินค้า	ไทย		เวียดนาม		มาเลเซีย		อินโดนีเซีย		ฟิลิปปินส์		สิงค์โปร์	
	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY
อาหารและเครื่องดื่ม	30,530.0	-5.0	26,675.0	-1.7	20,381.0	7.2	33,432.0	14.4	5,182.0	-5.7	11,371.0	-4.6
เกษตร/เกษตรแปรรูป	10,181.0	1.0	12,748.0	-7.9	467.0	15.9	3,059.0	9.6	2,309.0	-12.8	372.0	9.7
เนื้อสัตว์แปรรูป (HS02) เช่น เนื้อไก่ สุกร	1,148.0	13.4	60.0	-47.8	17.0	240.0	14.0	0.0	0.0	-	76.0	46.2
กาแฟ ชา และเครื่องเทศ เช่น พริกไทย (HS09)	96.0	-11.9	3,342.0	-13.6	97.0	7.8	1,685.0	5.9	4.0	-	105.0	-8.7
ผลไม้ (HS08) เช่น ทุเรียน	4,123.0	11.6	5,329.0	-13.1	192.0	14.3	914.0	16.9	2,255.0	-12.7	87.0	11.5
ข้าว (HS1006)	3,636.0	-12.6	3,228.0	8.9	23.0	130.0	0.0	-	0.0	-	44.0	37.5
อุตสาหกรรมเกษตร	18,477.0	-7.8	13,639.0	4.9	19,391.0	8.2	30,254.0	15.1	2,867.0	3.1	8,719.0	1.5
อาหารทะเลกระป๋อง (HS0306, 0308, 1605)	1,543.0	-14.3	4,738.0	26.9	291.0	-24.0	2,514.0	15.2	87.0	-39.6	11.0	-66.7
ทูน่ากระป๋อง (HS160414)	2,358.0	8.1	319.0	18.1	0.0	-	336.0	-17.8	345.0	8.2	0.0	-
น้ำมันปาล์ม (HS1511)	152.0	9.4	51.0	27.5	9,813.0	14.1	17,364.0	18.7	14.0	27.3	42.0	35.5
น้ำมันมะพร้าว (HS1513)	50.0	-13.8	29.0	61.1	922.0	43.8	1,878.0	10.3	773.0	-11.1	2.0	-92.0
น้ำตาลทราย (HS1701)	1,735.0	-44.0	0.0	-	108.0	170.0	23.0	2,200.0	62.0	17.0	38.0	46.2
ผัก/ผลไม้กระป๋อง (HS20)	2,057.0	0.7	960.0	5.5	96.0	-10.3	305.0	34.4	712.0	34.1	58.0	5.5
สิ่งปรุงรส เช่น ซอสพริก	839.0	9.1	97.0	7.8	188.0	3.3	223.0	23.9	90.0	15.4	121.0	-3.2
อาหารเสริมสำเร็จรูป	1,312.0	-7.1	271.0	38.3	670.0	1.2	473.0	25.8	30.0	-33.3	5,771.0	11.8
เครื่องดื่ม	1,872.0	-7.4	288.0	-4.3	523.0	-23.5	119.0	-25.6	6.0	-90.8	2,280.0	-23.7
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	1,605.0	0.9	122.0	-28.7	275.0	-18.4	76.0	-29.0	1.0	-98.4	43.0	-32.8
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	267.0	-37.9	166.0	27.7	248.0	-28.5	43.0	-18.9	5.0	25.0	2,237.0	-23.5

หมายเหตุ : 1. M.USD = มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ) *ที่มา : ประมวลผลจาก GTA (ข้อมูลเดือน พ.ค. 2564)*

2. แถบสี แสดงรายการสินค้าหลักในแต่ละประเทศ 3. กรอบสี แสดงรายการสินค้าที่มีมูลค่าสูงในแต่ละประเทศ

ยานยนต์

ไทยถือได้ว่าเป็นฐานการผลิตยานยนต์ในอาเซียน โดยไทยส่งออกรถยนต์นั่งมากที่สุด ถัดมา คือ อุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ รถกระบะ/รถเชิงพาณิชย์ ในปี 2563 การส่งออกหดตัวตามกำลังซื้อของประเทศคู่ค้าที่ถดถอยลงทั่วโลกและความวิตกกังวลต่อสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้ ในอนาคตอันใกล้ อุตสาหกรรมยานยนต์ทั่วโลกกำลังเข้าสู่จุดเปลี่ยนผ่านไปยังอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 : มูลค่าและการขยายตัวจากการส่งออกยานยนต์ของไทยและคู่แข่งขันในอาเซียน ปี 2563

รายการสินค้า	ไทย		เวียดนาม		มาเลเซีย		อินโดนีเซีย		ฟิลิปปินส์		สิงค์โปร์	
	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY	M.USD	%YOY
ยานยนต์	23,878.0	-17.3	3,050.0	-1.0	1,863.0	-10.3	6,527.0	-19.1	877.0	-14.2	3,096.0	-7.2
รถยนต์นั่ง (HS8703)	8,160.0	-20.4	110.0	233.3	317.0	-24.2	2,686.0	-31.7	0.0	-	376.0	11.2
รถกระบะ รถเชิงพาณิชย์ (HS8702, 8704)	4,955.0	-34.9	14.0	600.0	63.0	-25.0	165.0	43.5	0.0	-	58.0	-32.6
อุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ (HS8706-08)	6,614.0	-17.7	1,265.0	-5.1	954.0	-8.3	1,485.0	-11.6	792.0	-14.9	1,597.0	-15.2

หมายเหตุ : 1. M.USD = มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลล่าร์สหรัฐฯ) *ที่มา : ประมวลผลจาก GTA (ข้อมูลเดือน พ.ค. 2564)*

2. แถบสี แสดงรายการสินค้าหลักในแต่ละประเทศ

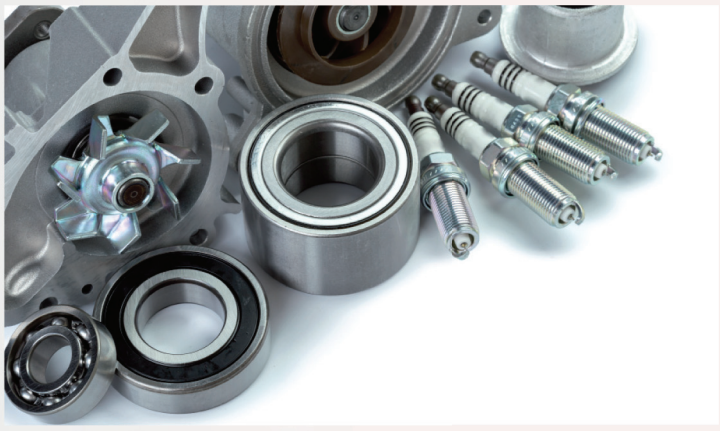
3. การศึกษานี้ใช้ข้อมูลเชิงมูลค่าวิเคราะห์สถานการณ์ส่งออกยานยนต์ในภาพรวม ซึ่งไม่สามารถสะท้อนข้อเท็จจริงได้ทั้งหมด เนื่องจากรถยนต์มีมูลค่าต่อคันสูง หากต้องการทราบรายละเอียดเชิงลึกควรวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพิ่มเติม

สินค้าไทยที่ควรพัฒนาการผลิตให้สอดคล้องกับแนวโน้มอุปสงค์ในตลาดโลก มีดังนี้

(1) ไฟฟ้าและเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์พกพาส่วนบุคคล เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีฟังก์ชั่นอัจฉริยะ รวมถึงมีการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้รองรับเทคโนโลยี 5G และการเชื่อมโยงข้อมูลอุปกรณ์เครื่องใช้หลากหลายรูปแบบเข้าหากันผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตด้วยระบบ Internet of Things (IOT) ล้วนมีความจำเป็นต้องใช้วงจรรวม (IC) ทำหน้าที่เป็นเซ็นเซอร์ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมการทำงานระยะไกล นอกจากนี้ ความต้องการใช้ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ที่มีความจุสูงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลักษณะการใช้งานเพื่อจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จากแพลตฟอร์มต่าง ๆ และระบบ Cloud Computing ซึ่งจำเป็นต้องใช้ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์แทบทั้งสิ้น และแม้ว่าอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลประเภทอื่นอย่าง Solid State Drive (SSD) จะถูกพัฒนาขึ้นแต่วัตถุประสงค์ในการใช้งานแตกต่างกัน ดังนั้น ไทยควรพัฒนาการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว เพื่อตอบสนองความต้องการในตลาดโลกหรือดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาตั้งฐานการผลิต พร้อมทั้ง พัฒนาศักยภาพแรงงานให้สามารถรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตในอนาคตต่อไปได้

(2) อาหารและเครื่องดื่ม ผู้ประกอบการต้นน้ำอย่างเกษตรกรไทยควรยกระดับสู่เกษตรมูลค่าสูง สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบทางการเกษตรผ่านเอกลักษณ์ท้องถิ่น การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มผลิตภาพสินค้าเกษตร การเชื่อมโยงกับภาคการผลิตอื่น และการตลาดออนไลน์ รวมทั้ง สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคด้วยการพัฒนามาตรฐานและความปลอดภัยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งมีหลากหลายประเภท อาทิ ผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์หรืออาหารออร์แกนิค อาหารฮาลาล และอีกหนึ่งในปัจจัยที่ช่วยผลักดันความสำเร็จ คือ ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) โดยผู้ประกอบการทั้งห่วงโซ่อุปทานควรแสดงแหล่งที่มาตั้งแต่วัตถุดิบขั้นต้น กรรมวิธีการผลิต การเก็บรักษา และการขนส่ง สำหรับอาหารแปรรูปที่เติบโตได้ดี คือ ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมพร้อมทานที่ให้คุณค่าทางโภชนาการตามความต้องการแต่ละบุคคล เช่น อาหารที่มีไขมันหรือน้ำตาลต่ำ อาหารสำหรับผู้สูงอายุที่ตอบโจทย์สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) อาหารทางการแพทย์ และเครื่องดื่มที่มีสารอาหารเข้มข้น หรืออาจกล่าวโดยภาพรวมได้ว่า อาหารและเครื่องดื่มฟังก์ชั่น (Functional Food/Drink) มีแนวโน้มเติบโตตามกระแสการรักษาสุขภาพและการดำเนินชีวิตวิถีใหม่

(3) ยานยนต์ โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) มีแนวโน้มเติบโตตามเทรนด์ส่งเสริมการใช้รถยนต์ที่ลดการปล่อยมลพิษทางอากาศและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญและอยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดเป้าหมาย ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าให้มีความชัดเจน รวมทั้ง การกำหนดมาตรฐานเพื่อความปลอดภัย มาตรการส่งเสริมทางการเงินและภาษี และมาตรการส่งเสริมการผลิตแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายเป็นไปในแนวทางเดียวกันและเกิดประโยชน์สูงสุด ก้าวสู่การเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่สำคัญของโลก คู่ขนานไปกับการสนับสนุนการผลิตในประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบโดยตรงอย่างผู้ผลิตอุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ อาจต้องปรับตัวแสวงหาโอกาสพัฒนาสายการผลิตที่สอดรับกับความต้องการทั้งตลาดภายในและต่างประเทศเพิ่มเติม ตลอดจนพัฒนาทักษะแรงงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรม

จากผลการศึกษาอุตสาหกรรมหลักของไทย 3 กลุ่มข้างต้น มีเพียงกลุ่มไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไทยควรเร่งปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตให้สอดรับกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก (Global Megatrends) โดยเฉพาะสินค้าประเภทวงจรรวม (IC) ซึ่งหลายประเทศมีอุปสงค์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของไทยยังคงมีแนวโน้มเติบโตขึ้นตามลำดับ เนื่องจากเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ อีกทั้งคุณภาพและมาตรฐานอาหารไทยได้รับการยอมรับในตลาดโลกไม่น้อย สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ ไทยโดดเด่นที่สุดในภูมิภาคนี้เปรียบเสมือนศูนย์กลางการผลิตในอาเซียน อย่างไรก็ตาม ไทยควรเรียนรู้การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อปรับรูปแบบกระบวนการผลิตให้ยืดหยุ่นสอดคล้องกับห่วงโซ่การผลิต ควบคู่ไปกับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพแรงงานด้วยการเสริมสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นต่อการทำงาน (Reskill) และยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (Upskill) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่มักเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนในระยะยาวต่อไป

จัดทำโดย :
นางสาวอัมพร สุวรรณรัตน์

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :
- แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564-2565, http://nscr.nesdc.go.th
- การแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรม ตามโครงสร้างสินค้าส่งออกของไทย (Harmonize2017 ระดับ 2-4 หลัก) กระทรวงพาณิชย์, http://tradereport.moc.go.th

ECON REVIEW

สรุปสถานการณ์การผลิต ภาคอุตสาหกรรมเดือนเมษายน ปี 2564

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนเมษายน 2564 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 18.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตมอลต์และสุราที่ทำจากข้าวมอลต์ และอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศและชิ้นส่วน อัตราการใช้กำลังการผลิตในเดือนเมษายน 2564 อยู่ที่ร้อยละ 59.6

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญ

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเดือนเมษายน 2564 ขยายตัวร้อยละ 18.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่ขยายตัว อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตมอลต์และสุราที่ทำจากข้าวมอลต์ และอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศและชิ้นส่วน

■ อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 288.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นการเพิ่มขึ้นจากรถบรรทุกปิคอัพ รถยนต์นั่งขนาดเล็ก และเครื่องยนต์ดีเซลเป็นหลัก เนื่องจากในช่วงนี้ของปีก่อนบริษัทรถยนต์ค่ายต่าง ๆ หยุดการผลิตชั่วคราวจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

■ อุตสาหกรรมการผลิตมอลต์และสุราที่ทำจากข้าวมอลต์ ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 515.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากสงกรานต์ปีนี้ไม่มีมาตรการล็อกดาวน์ประเทศแม้ว่าจะมีการควบคุมในบางพื้นที่ ประชาชนสามารถเดินทางกลับภูมิลำเนาและสามารถซื้อเบียร์กลับไปบริโภคที่บ้านได้

■ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศ ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 57.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากฐานต่ำในปีก่อนจากมาตรการล็อกดาวน์ประเทศหลังการระบาดของโควิด-19 ในขณะที่ปีนี้มีความต้องการในประเทศและการส่งออกเพิ่มขึ้น หลังสถานการณ์ประเทศคู่ค้าคลี่คลายและสามารถทำการส่งออกได้ตามปกติ

สำหรับสาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่หดตัว อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตเภสัชภัณฑ์ อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต และอุตสาหกรรมการผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง

■ อุตสาหกรรมการผลิตเภสัชภัณฑ์ ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 28.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากการชะลอคำสั่งซื้อและลดปริมาณสต๊อกยาลง ต่างจากปีก่อนที่ได้รับคำสั่งจาก อย.ให้ผลิตเก็บเป็นสต๊อกอย่างน้อย 3 เดือน รวมถึงการหยุดผลิตชั่วคราวของผู้ผลิตบางรายในเดือนนี้

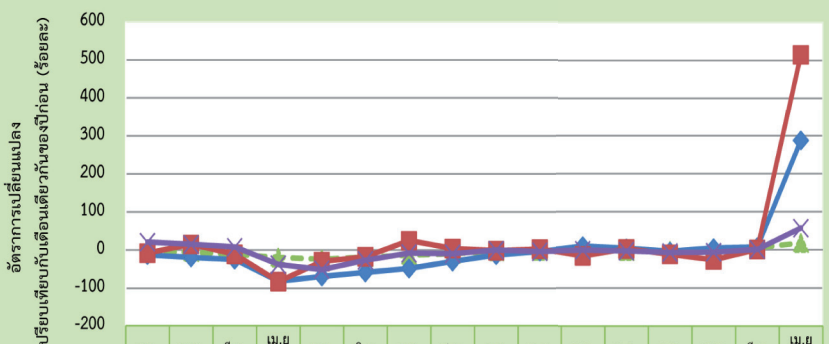

■ อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 11.1 จากกลุ่มคอนกรีตผสมเสร็จเป็นหลัก เนื่องจากปีก่อนมีจำนวนวันทำงานมากกว่าจากการที่รัฐบาลประกาศเลื่อนวันหยุดสงกรานต์หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในรอบแรก

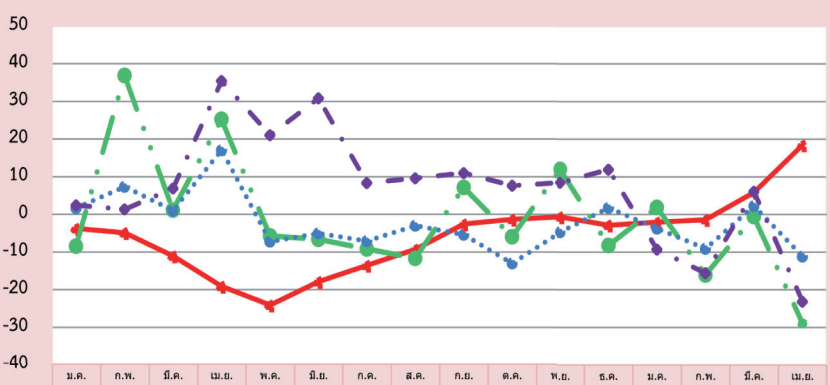
■ อุตสาหกรรมการผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 23.2 จากปลาทูน่ากระป๋องและปลาซาร์ดีนกระป๋อง เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และค่าระวางเรือที่ปรับสูงขึ้นทำให้ส่งมอบล่าช้ากว่ากำหนด รวมถึงปีก่อนผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าสูงมากหลังการแพร่ระบาดโควิด-19 เนื่องจากผลิตภัณฑ์สามารถเก็บไว้ได้นาน

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญที่ขยายตัวในเดือนเมษายน 2564

	ม.ค. 63	ก.พ. 63	มี.ค. 63	เม.ย. 63	พ.ค. 63	มิ.ย. 63	ก.ค. 63	ส.ค. 63	ก.ย. 63	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64
MPI	-3.8	-4.9	-11.1	-19.1	-24.1	-17.9	-13.6	-9.3	-2.6	-1.3	-0.6	-2.8	-2.0	-1.3	5.9	18.5
การผลิตยานยนต์	-12.5	-18.7	-24.6	-81.7	-68.7	-58.1	-47.9	-29.6	-12.6	-3.3	10.0	4.5	-3.9	5.0	7.5	288.1
การผลิตมอลต์และสุราที่ทำจากข้าวมอลต์	-7.7	15.3	-10.6	-82.4	-29.7	-17.0	25.0	4.7	-0.9	3.2	-15.4	2.6	-11.5	-26.2	1.4	515.2
การผลิตเครื่องปรับอากาศและชิ้นส่วน	21.2	15.5	8.0	-37.6	-50.8	-26.5	-8.0	-9.3	0.3	-3.5	-0.5	-3.0	-6.8	-6.0	1.5	57.4

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญที่หดตัวในเดือนเมษายน 2564

	ม.ค. 63	ก.พ. 63	มี.ค. 63	เม.ย. 63	พ.ค. 63	มิ.ย. 63	ก.ค. 63	ส.ค. 63	ก.ย. 63	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64
MPI	-3.8	-4.9	-11.1	-19.1	-24.1	-17.9	-13.6	-9.3	-2.6	-1.3	-0.6	-2.8	-2.0	-1.3	5.9	18.5
การผลิตเภสัชภัณฑ์	-8.4	36.9	1.2	25.3	-5.7	-6.6	-9.1	-11.6	7.2	-5.9	12.0	-8.2	1.9	-16.0	-0.5	-28.8
การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต	1.7	7.4	1.0	17.1	-7.2	-5.0	-7.1	-3.0	-5.4	-13.0	-4.7	1.8	-3.7	-9.1	2.3	-11.1
การผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง	2.4	1.4	6.9	35.5	21.0	30.8	8.3	9.6	11.0	7.6	8.5	11.9	-9.3	-15.6	6.1	-23.2

Sharing

รู้จักประเทศสมาชิก WTO ผ่านรายงาน TPR โอกาสการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกา (ตอนที่ 2)

ความเดิมจุลสาร OIE Share ฉบับที่ 110 เดือนพฤษภาคม 2564 ได้นำเสนอข้อมูลของประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน จำนวน 8 ประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) และโอกาสการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย จุลสาร OIE Share ฉบับนี้ จะขอนำเสนอข้อมูลของประเทศในภูมิภาคแอฟริกา ผ่านรายงานทบทวนนโยบายการค้า (Trade Policy Review : TPR) และโอกาสของภาคอุตสาหกรรมไทย ตอนที่ 2 ประกอบด้วย ประเทศจากแอฟริกาเหนือ แอฟริกาตะวันออก แอฟริกาใต้ และแอฟริกาตะวันตก ตามลำดับ ดังนี้

แอฟริกาเหนือ – ได้แก่ อียิปต์ จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางขั้นต่ำ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย โดยมีอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ สิ่งทอ อาหารแปรรูป เคมีภัณฑ์ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมี และการก่อสร้าง ที่ผ่านมาเศรษฐกิจของอียิปต์ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งเป้าหมายที่จะเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางขั้นสูง ภายในปี 2030 ควบคู่ไปกับการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Strategy : SDS 2030) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาทักษะขั้นสูง และการสร้างนวัตกรรมฐานความรู้ การพัฒนาผู้ประกอบการ การผลิตและการส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมถึงการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการลงทุนในภาคการศึกษา เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีและความต้องการของตลาด นอกจากนี้ อียิปต์ยังได้กำหนดเป้าหมายในการเป็นประเทศผู้นำด้านอุตสาหกรรม และเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าไปยังภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ภายในปี 2025 โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมทั้งในด้านการสร้างนวัตกรรมและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มสัดส่วนแรงงานฝีมือ ในด้านการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ อียิปต์ได้เข้าร่วมความตกลงเขตการค้าเสรีทวีปแอฟริกา (African Continental Free Trade Area : AFCTA) เพื่อสร้างตลาดร่วมสำหรับการขยายตลาดสินค้าและบริการ รวมถึงการเคลื่อนย้ายบุคคลในการดำเนินธุรกิจและการลงทุน รวมถึงได้เป็นสมาชิกและมีบทบาทสำคัญในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคอื่นๆ ได้แก่ ตลาดร่วมแห่งภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ (Common Market for Eastern and Southern Africa : COMESA) ความตกลงการค้าเสรีกลุ่มประเทศอาหรับ (Greater Arab Free Trade Area : GAFTA) ความตกลงอากาดีร์ (Agadir Agreement) ร่วมกับจอร์แดน โมร็อกโก และตูนิเซีย การให้สิทธิพิเศษทางการค้ากับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (D-8 Preferential trade Agreement) ให้กับบังกลาเทศ อินโดนีเซีย อิหร่าน มาเลเซีย ไนจีเรีย ปากีสถาน และตุรกี ตลอดจนการลงนามในความตกลงการค้าเสรีกับประเทศภายนอกภูมิภาค ได้แก่ กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอเมริกาใต้ (MERCOSUR) และสหภาพยุโรป (EU)

สำหรับโอกาสความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของไทยและอียิปต์ สามารถดำเนินการผ่านกลไกคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee: JTC) ไทย-อียิปต์ โดยอยู่ระหว่างการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Action Plan) ระยะ 5 ปี ไทย-อียิปต์ เพื่อกำหนดทิศทางความร่วมมือ ได้แก่ การค้าและการลงทุน เกษตรกรรม คลัสเตอร์อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง (MSMEs) ทั้งนี้ โอกาสในการสร้างความเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมไทย ได้แก่ คลัสเตอร์อุตสาหกรรม (Industrial Clusters) สาขา ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อาหารและเกษตรแปรรูป และเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

แอฟริกาตะวันออก – ได้แก่ บุรุนดี เคนยา รวันดา แทนซาเนีย ยูกันดา และเซาท์ซูดาน ซึ่งได้รวมกลุ่มเป็นประชาคมแอฟริกาตะวันออก (East African Community : EAC) จำนวน 6 ประเทศ โดยสมาชิกส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ยกเว้น เคนยา ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้ ได้มี การรวมกลุ่ม EAC มาตั้งแต่ปี 2543 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานโยบายและส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การวิจัยและเทคโนโลยี ตลอดจนความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยในด้านเศรษฐกิจ เคนยาเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่สุด รองลงมาได้แก่ แทนซาเนีย และยูกันดา ปัจจัยหลักที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ EAC คือการบริโภคภายในประเทศและการลงทุนภาครัฐ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ถนน รถไฟ และการบริโภคด้านสาธารณูปโภค นอกจากนี้ ภาคการเกษตรและการบริการยังเป็นภาคส่วนที่สำคัญในการร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เนื่องจากประชากรราวร้อยละ 80 อาศัยอยู่บริเวณชานเมืองและทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก สินค้าส่งออกของ EAC ได้แก่ ชา กาแฟ ดอกไม้ตัดตกแต่ง และทองคำ ในขณะที่สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ น้ำมันเชื้อเพลิง และเคมีภัณฑ์ โดยภาคการผลิตของ EAC ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดย่อม (MSMEs) ในสาขาเกษตรแปรรูป ทั้งนี้ EAC ตั้งเป้าหมายที่จะส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรายสาขา ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุตสาหกรรมระยะ 20 ปี (2555-2575) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตในสาขาหลัก อาทิ อาหารแปรรูป ยา และเหมืองแร่ โดยเฉพาะสาขาการเกษตรและการบริการ ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลัก ในภาคการลงทุน EAC มีการผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มกันให้เป็นพื้นที่ลงทุนแหล่งเดียว ผ่านการจัดทำความตกลงร่วมว่าด้วยสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนและการจัดเก็บภาษีของภาคอุตสาหกรรม แต่ยังคงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละประเทศ โดยอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจที่ยังคงมี เช่น ค่าใช้จ่ายสูง กฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวย สินค้ายังมีคุณภาพต่ำและต้นทุนสูง ตลอดจนข้อจำกัดด้านเงินลงทุน ดังนั้น EAC จึงมีนโยบายเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ

ด้วยการให้สิทธิประโยชน์เทียบเท่ากับผู้ประกอบการภายในประเทศ รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ

ในขณะเดียวกัน EAC อยู่ระหว่างการจัดทำตลาดร่วม (Common Market) โดยให้เสรีในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ บุคคล แรงงาน และสินค้าทุน รวมทั้งการตั้งถิ่นฐานและถิ่นพำนักในประเทศสมาชิกได้ นอกจากนี้ EAC ได้กำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่มที่เท่ากัน (Common External Tariff : CET) และกำหนดกฎถิ่นถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับการให้สิทธิพิเศษทางการค้า เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิก อย่างไรก็ดี สัดส่วนการค้าภายในระหว่าง EAC ยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการค้าข้ามพรมแดนระหว่างกันยังไม่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับอุปสรรคทางการค้าที่มิใช่ภาษีและยังมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ซับซ้อน ดังนั้น ตลาดส่งออกหลักของ EAC จึงอยู่นอกภูมิภาคเกือบร้อยละ 90 ได้แก่ จีน อินเดีย สหภาพยุโรป และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ นอกจากนี้ EAC บางประเทศ เช่น 1) เคนยา และรวันดา ยังมีข้อตกลงการค้ากับประเทศนอกกลุ่ม โดยได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ (Economic Partnership Agreement: EPA) กับสหภาพยุโรป และ 2) เคนยา รวันดา แทนซาเนีย และยูกันดา ได้รับสิทธิพิเศษในการส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกา ภายใต้ข้อตกลง African Growth and Opportunity Act (AGOA) แบบไม่กำหนดโควตาและยกเว้นภาษีนำเข้า

จากการรวมกลุ่มของ EAC เพื่อก้าวไปสู่ระบบการค้าและการลงทุนเสรีกับต่างประเทศโดยร่วมกันมุ่งเน้นในสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพร่วมกัน ได้แก่ เกษตรแปรรูปและภาคการผลิต จึงนับได้ว่า EAC เป็นตลาดใหม่ที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและอาจยังไม่ได้รับการสำรวจ ประกอบกับแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาว แต่ยังขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้น จึงอาจเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการแสวงหาความร่วมมือรวมทั้งขยายโอกาสในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก โดยเฉพาะในรูปแบบของการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรแปรรูป ตลอดจนการเสริมสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรมการผลิตในสาขาที่ทั้งสองฝ่ายมีศักยภาพร่วมกัน

แอฟริกาใต้ ได้แก่ ซิมบับเว และแอฟริกาใต้

ซิมบับเว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ แร่ น้ำตาล ยาสูบ และชา รายได้ร้อยละ 60 มาจากการส่งออกสินค้าเพชร ทองคำแพลทตินัม และ ถ่านหิน โดยมีตลาดส่งออก ได้แก่ แอฟริกาใต้ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และโมซัมบิค ในขณะที่สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค และพลังงาน โดยมีตลาดนำเข้า ได้แก่ แอฟริกาใต้ สิงคโปร์ และจีน แม้ว่าในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา ซิมบับเวได้รับผลกระทบอย่างหนักจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงประสบกับภัยธรรมชาติต่าง ๆ อย่างไรก็ดี ซิมบับเวได้ตั้งเป้าหมายในการยกระดับประเทศเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้ปานกลางภายในปี 2030 โดยในภาคการเกษตรมีการจัดตั้งหน่วยงาน Climate Smart Agriculture ซึ่งมีภารกิจในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและการรับประกันผลผลิตให้กับเกษตรกร เพื่อลดผลกระทบจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาระบบชลประทาน เพื่อรับประกันนโยบายด้านความมั่น

ส่วนของภาคอุตสาหกรรม มีการจัดทำนโยบาย Zimbabwe National Industrial Development Policy 2019 - 2023 โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก ได้แก่ ถนน เขตเศรษฐกิจพิเศษและสาธารณูปโภค การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าและพลังงานทดแทน รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในภาคการผลิต ในสาขาอุตสาหกรรมการผลิตที่มีความหลากหลาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 1) อุตสาหกรรมเบา อาทิ เกษตรอุตสาหกรรม (น้ำตาล น้ำมันจากพืช ธัญพืช พืชสวน) สบู่และผงซักฟอก ยา ยาง พลาสติก เสื้อผ้าและสิ่งทอ เครื่องหนังและผลิตภัณฑ์จากหนัง การพิมพ์ ซีเมนต์และปิโตรเคมี ไม้ท่อนและเฟอร์นิเจอร์ และบรรจุภัณฑ์ และ 2) อุตสาหกรรมหนัก อาทิ เหล็ก โลหะ และชิ้นส่วนยานยนต์ สำหรับในด้านการลงทุน ได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน Zimbabwe Investment and Development Agency (ZIDA) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน ผ่านการออกกฎระเบียบในการส่งเสริมและคุ้มครองให้กับนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างชาติ รวมทั้งการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ Zimbabwe Special Economic Zone โดยมีสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อาทิ การยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรสำหรับนำมาใช้ในอุตสาหกรรมสาขาการผลิต เหมืองแร่ การเกษตรและพลังงาน

สำหรับ **แอฟริกาใต้** เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ทางใต้สุดของทวีปแอฟริกา มีพรมแดนติดกับซิมบับเว มีจำนวนประชากรประมาณ 58 ล้านคน โดยมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ในภูมิภาคแอฟริการองจากไนจีเรีย และมีทรัพยากรและแร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ ถ่านหิน ทองคำ ทองคำขาว แมงกานีส และเหล็ก อุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ การทำเหมืองแร่ทองคำและทองคำขาว การผลิตเหล็กและเหล็กกล้า รวมถึงการประกอบรถยนต์ ที่ผ่านมา แอฟริกาใต้ได้ดำเนินนโยบายการพัฒนาประเทศที่สำคัญ อาทิ National Development Plan 2030, The New Growth Path Framework และ Nine-Point Plan ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อการสร้างงานและลดปัญหาความยากจน โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พลังงานเศรษฐกิจสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติทั้งในด้านการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับการนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบ และการอำนวยความสะดวกในการส่งออกไปยังประเทศที่สามในทวีปแอฟริกา อย่างไรก็ดี ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ส่งผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ แอฟริกาใต้จึงได้มุ่งเน้นการสร้างงานผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออก รวมถึงกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน นอกจากนี้ แอฟริกาใต้ถือเป็นประเทศยุทธศาสตร์การค้าในภูมิภาคแอฟริกา สำหรับการเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าให้กับหลายประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล เช่น บอตสวานา เลโซโท สวาซิแลนด์ และซิมบับเว นอกจากนี้ แอฟริกาใต้เป็นประเทศผู้นำของกลุ่มสหภาพศุลกากรแอฟริกาใต้ (Southern African Customs Union : SACU) ประกอบด้วยสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ แอฟริกาใต้ บอตสวานา นามิเบีย เลโซโท และสวาซิแลนด์ โดยแอฟริกาใต้เป็นสมาชิกที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่สุดและเป็นผู้ลงทุนหลักในอีก 4 ประเทศ ซึ่งภายใต้ระบบดังกล่าว จะสามารถนำเข้าสินค้าผ่านแอฟริกาใต้และถูกเรียกเก็บภาษีแทนประเทศสมาชิก SACU ทั้งนี้แอฟริกาใต้ยังเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและเป็นตลาดใหม่ที่สำคัญของโลก

ในบริบทด้านความสัมพันธ์เศรษฐกิจกับไทย แอฟริกาใต้เป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทยในภูมิภาคแอฟริกา และเป็นประเทศยุทธศาสตร์การค้าในการเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าของไทยไปยังซิมบับเว สินค้าส่งออกสำคัญไทย ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ ข้าว ผลิตภัณฑ์ยาง และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ในขณะที่สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินแร่ ผลิตภัณฑ์โลหะ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรและส่วนประกอบ และอัญมณีและเครื่องประดับ สำหรับโอกาสความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของไทยและแอฟริกาใต้ สามารถดำเนินการผ่านกลไกคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee : JTC) ไทย-แอฟริกาใต้ โดยที่ผ่านมา ทั้งสองฝ่ายได้มีการพัฒนาความร่วมมือในสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพระหว่างกัน ได้แก่ สาขาเกษตรแปรรูปในสินค้าข้าว โดยการพัฒนาพันธุ์ข้าว เครื่องจักรกลการเกษตรและโรงสีข้าว ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้ายางธรรมชาติ เพื่อเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในแอฟริกาใต้ สาขายานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ โดยการส่งเสริมความร่วมมือให้มีการร่วมศึกษาวิจัยพัฒนาชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อรองรับการผลิตรถยนต์ สาขาอัญมณีและเครื่องประดับ โดยการส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและการจับคู่ทางธุรกิจ

แอฟริกาตะวันตก ได้แก่ กินี มอริเตเนีย และแกมเบีย

เริ่มต้นจาก **กินี** จัดอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มีจำนวนประชากรประมาณ 12 ล้านคน และเป็นสมาชิกของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกาตะวันตก (Economic Community of West African States : ECOWAS) เศรษฐกิจของกินีขับเคลื่อนด้วย สาขาเหมืองแร่ เกษตรกรรม และพลังงานไฟฟ้าและน้ำ โดยเหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกหลัก โดยเหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกหลัก โดยกินีมีปริมาณแร่บอกไซด์มากถึง 2 ใน 3 ของประเทศ และเป็นผู้ผลิตแร่บอกไซด์ขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก นอกจากนี้ยังมี ทองคำ เพชร ยูเรเนียม เหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกหลัก ทั้งนี้ กินีได้ดำเนินนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะถนนและนิคมอุตสาหกรรม การปฏิบัติตามมาตรการของความโปร่งใสในอุตสาหกรรมการสกัดทรัพยากรธรรมชาติ (Extractive Industries Transparency Initiative : EITI) โดยเฉพาะทรัพยากรเหมืองแร่และปิโตรเลียม ซึ่งเป็นแนวทางการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยการเปิดเผยและสามารถเข้าถึงข้อมูลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การให้สัมปทาน การใช้จ่ายงบประมาณ และการจัดสรรรายได้ รวมถึงการใช้อัตราภาษีศุลกากรนำเข้าจากภายนอกที่เท่ากันของประเทศสมาชิก ECOWAS การปรับปรุงระบบภาษี ตลอดจนกระบวนการส่งออกผ่านระบบ Single Window เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า โดยกิจการด้านการผลิตส่วนใหญ่ของกินี ประกอบด้วย การผลิตแป้งข้าวเจ้า เบียร์ น้ำผลไม้ น้ำแร่ น้ำมันพืช ฝ้าย ซีเมนต์ สบู่ และผลิตภัณฑ์เคมี ซึ่งมีการผูกขาดโดยผู้ผลิตภายในประเทศเป็นหลัก

สำหรับ **มอริเตเนีย** จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ยากจนที่สุด แต่มีแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะแหล่งประมงน้ำเค็มที่มีความสมบูรณ์แห่งหนึ่งของโลก รวมทั้งมีแหล่งสินแร่โลหะ เช่น เหล็ก ทองแดง และทองคำ สินค้าส่งออกหลัก ได้แก่ สินค้าประมงและสินแร่โลหะ โดยมีตลาดส่งออกได้แก่ จีน สหภาพยุโรป และประเทศในแอฟริกา ในด้านสินค้านำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอาหาร (เช่น น้ำตาล ข้าวสาลี) และพลังงานเชื้อเพลิง โดยมีตลาดนำเข้า ได้แก่ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และจีน นอกจากนี้ มอริเตเนีย ได้ปรับปรุงกลไกระบบการค้าให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยลดระยะเวลาดำเนินการ รวมทั้งยกเลิกขั้นตอนการตรวจสินค้าล่วงหน้า ตลอดจนลดเอกสารที่ต้องใช้ในกระบวนการนำเข้า-ส่งออก ปัจจุบัน มอริเตเนียกำลังอยู่ในขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก ECOWAS ในด้านอุตสาหกรรม แม้ว่ามอริเตเนียจะมีความพยายามในการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ อย่างไรก็ดี ยังคงต้องประสบกับข้อจำกัดต่าง ๆ อาทิ สภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้ง ตลาดภายในประเทศที่มีขนาดเล็กมาก การขาดแคลนน้ำ พลังงาน แรงงานทักษะเพื่อการผลิต รวมทั้งเงินลงทุน ตลอดจนกฎระเบียบภาครัฐและระบบภาษีที่ซ้ำซ้อน

ลำดับสุดท้าย **แกมเบีย** จัดอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และมีขนาดพื้นที่เล็กที่สุดแห่งหนึ่ง แต่ก็เป็นสมาชิกของ ECOWAS เช่นเดียวกัน โดยเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ การเกษตร ข้าว ธัญพืช ถั่วลิสง การประมง และการท่องเที่ยว และจากการเป็นประเทศขนาดเล็ก รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการร่วมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค ซึ่งจะมีประชากรรวมกันราว 300 ล้านคน โดยส่งเสริมการค้าเสรีภายในกลุ่ม ECOWAS ที่ไม่มีการจำกัดปริมาณนำเข้า รวมถึงการใช้อัตราภาษีศุลกากรนำเข้าจากภายนอกที่เท่ากัน ตลอดจนส่งเสริมดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ผ่านการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมทั้งทางถนนและท่าเรือเพื่อเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างประเทศ ให้เป็นศูนย์กลางการขนส่ง ตลอดจนส่งเสริมการค้ากับสหภาพยุโรปและประเทศอื่น ๆ อาทิ การรับรองมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งออกและการจดทะเบียนธุรกิจผ่านระบบ Single Window เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ เกือบทุกประเทศสมาชิก ECOWAS รวมถึงแกมเบียจะได้รับสิทธิประโยชน์ GSP จากสหภาพยุโรปและสิทธิพิเศษการยกเลิกภาษีนำเข้าและโควตา (DFQF) จากอินเดีย เกาหลี และโมร็อกโก ในฐานะประเทศพัฒนาน้อยที่สุดด้วย

สำหรับโอกาสของภาคอุตสาหกรรมไทยกับประเทศที่กล่าวมาในส่วนของกินีและไทย จากการที่มีความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกัน จึงเป็นโอกาสที่ไทยและกินีจะสามารถร่วมกันพัฒนาบุคคลากรในสาขาอุตสาหกรรมที่ไทยมีความเชี่ยวชาญและกินีมีศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 76 ของกินีอยู่ในภาคเกษตรกรรม โดยมีสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว สำหรับมอริเตเนีย แม้ว่าการค้ากับไทยยังมีปริมาณที่น้อย แต่จากการที่มอริเตเนียเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของโลก โดยเฉพาะปลาซาร์ดีน ปลาทูน่า และปลาแมคเคอเรล จึงน่าจะเป็นโอกาสในการแสวงหาความร่วมมือเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล รวมถึงโอกาสในการขยายตลาดสินค้าอาหารของไทย ในขณะเดียวกัน ในส่วนของแกมเบีย สามารถพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับไทยในอุตสาหกรรมที่ทั้งสองฝ่ายมีศักยภาพร่วมกันโดยเฉพาะสินค้าเกษตรกรรมเพื่อพัฒนาเป็นสินค้าเกษตรแปรรูป

กล่าวโดยสรุป จากข้อมูลรายงาน TPR ของประเทศสมาชิก WTO ในภูมิภาคแอฟริกาพบว่า ประเทศส่วนใหญ่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ทั้งในด้านการเกษตร แร่ธาตุ และประมง ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ถึงแม้ว่า ประเทศส่วนใหญ่จะจัดอยู่ในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและบางส่วนเป็นประเทศกำลังพัฒนา อย่างไรก็ดี ประเทศเหล่านี้ได้พัฒนาและดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมการผลิต การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศในอันที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศเพื่อลดความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงการตั้งเป้าหมายในการยกระดับประเทศไปสู่ประเทศรายได้ปานกลาง และรายได้ปานกลางขั้นสูง โดยหากพิจารณาปัจจัยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคแอฟริกา ได้แก่ เหมืองแร่ การเกษตร และการประมง นับได้ว่า ไทยกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกา มีโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในสาขาเป้าหมายที่มีศักยภาพร่วมกัน ได้แก่ เกษตรแปรรูป อาหารทะเลแปรรูป อุปกรณ์การเกษตร เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ เหมืองแร่ อัญมณีและเครื่องประดับ ในรูปแบบการสร้างความเชื่อมโยงด้านเครือข่ายการผลิต โดยการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ภาคการผลิตและการจัดการอุตสาหกรรม การวิจัยและพัฒนา รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกัน ตลอดจน การขยายโอกาสในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนร่วมกัน นอกจากนี้ โดยที่ไทยอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ การให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) โดยการยกเลิกภาษีนำเข้าและการจำกัดปริมาณนำเข้า (Duty Free Quota Free : DFQF) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในด้านการส่งเสริมการค้าเสรีอีกทางหนึ่ง ที่ไทยสามารถเรียนรู้กับประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเพื่อเตรียมพร้อมในการพัฒนาและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ สำหรับตอนต่อไปจะเป็นการนำเสนอข้อมูลของประเทศในภูมิภาคเอเชีย ผ่านรายงาน TPR ซึ่งจะเป็นตอนจบ โดยสามารถติดตามได้ในจุลสาร OIE Share ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

จัดทำโดย :
นางสาวสุจิรภา หาญสวัสดิ์

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :
1. Trade Policy Review : www.wto.org
2. การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

เก็บมาเล่า

เรื่องเล่าความสำเร็จ...
ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม
ตอนที่ 2

กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

จากบทความเรื่องเล่าความสำเร็จ...ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม ตอนที่ 1 ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงความสำคัญของผลิตภาพ และเห็นตัวอย่างความสำเร็จของการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม โดยการยกระดับผลิตภาพบุคลากร ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรม ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรให้ตรงกับความต้องการและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการประกอบการที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นแล้ว ในตอนนี้จะมาเล่าต่อถึงการยกระดับผลิตภาพในสถานประกอบการว่า สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสถาบันเครือข่าย กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างความสำเร็จของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการค่ะ

ความเดิมตอนที่แล้ว ท่านผู้อ่านทราบแล้วว่า การผลิตที่มีประสิทธิภาพสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากร ดังนั้น หากทำการยกระดับสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพในการผลิตมากขึ้น จะทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีความสามารถในการแข่งขันและมีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสถาบันเครือข่าย กระทรวงอุตสาหกรรม จึงดำเนินการยกระดับสถานประกอบการ ด้วยการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องมือผลิตภาพเข้ามาใช้ในการปรับปรุงการผลิต เพื่อให้สถานประกอบการมีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น และตอบสนองกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินงานและตัวอย่างความสำเร็จ ดังนี้

รูปแบบการดำเนินงาน

การยกระดับสถานประกอบการ ด้วย**การนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องมือผลิตภาพเข้ามาใช้ในการปรับปรุงการผลิตให้กับสถานประกอบการ** เพื่อเพิ่มมูลค่า ลดต้นทุนการผลิต หรือลดการสูญเสีย ดำเนินการเข้าให้คำปรึกษา ณ สถานประกอบการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานประกอบการ รวมทั้งวิเคราะห์ขั้นตอนการผลิต รายละเอียดเครื่องจักร และวัตถุดิบ
2. วิเคราะห์ความคุ้มค่า/ความคุ้มทุน ในการนำเทคโนโลยี/นวัตกรรม และเครื่องมือผลิตภาพเข้ามาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิต
3. จัดทำแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงสถานประกอบการ
4. ติดตาม และประเมินผลที่ได้จากการเข้าให้คำปรึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการให้คำปรึกษา เพื่อให้สถานประกอบการมีแนวทางปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาองค์กร

ทั้งนี้สิ่งสำคัญ คือ ที่ปรึกษาจะต้องสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในสถานประกอบการให้เห็นถึงความสำคัญและผลลัพธ์ที่ดีขึ้นจากการปรับปรุงกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความพร้อมในการให้ข้อมูลในการสนับสนุนการทำงานให้ดีขึ้นด้วย สำหรับการให้คำปรึกษามีแนวทางที่สำคัญ สรุปได้ ดังนี้

1. การนำเทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพและผลิตภาพ เช่น การพัฒนากระบวนการผลิต/เครื่องจักรให้มีความเป็นอัจฉริยะมากขึ้น โดยประยุกต์ใช้ระบบอัตโนมัติ, Enterprise Resource Planning (ERP), Sensor และ Internet of Things เป็นต้น

2. การนำเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อลดปัญหาการสูญเสียตลอดกระบวนการ เช่น หลักการบริหารแบบลีน (Lean Management) การวัดประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร (Overall Equipment Effectiveness ; OEE) และการลดความสูญเสีย 7 ประการ (7 Wastes) เป็นต้น

3. การปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์/กระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากลต่าง ๆ เช่น ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (HACCP) ระบบการรับรองความปลอดภัยสำหรับการผลิตอาหาร (FSSC 22000) ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร (ISO 22000) ระบบการจัดการนวัตกรรม (ISO 56002) และระบบคุณภาพสำหรับอุตสาหกรรมการบินและอากาศยาน (AS 9100) เป็นต้น

ตัวอย่างความสำเร็จ

หลังจากทราบขั้นตอนและแนวทางการให้คำปรึกษาเพื่อยกระดับสถานประกอบการแล้ว ในลำดับไปขอนำเสนอตัวอย่างความคิดเห็นและประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานประกอบการผู้เข้าร่วมกิจกรรมยกระดับสถานประกอบการภายใต้โครงการฯ ที่น่าสนใจ ดังนี้

■ การนำระบบ Internet of Things (IoT) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตให้สถานประกอบการ

บริษัท ไทยพลาสวู้ด จำกัด ผู้ผลิตและจัดจำหน่าย แผ่นพลาสวู้ดและหลังคาไวนิล มานานกว่า 28 ปี โดยเป็นผู้ผลิตแผ่นพลาสวู้ด และหลังคาไวนิล แห่งแรกในประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยนำเข้าจากประเทศเยอรมนี และเป็นผู้ผลิตรายเดียวในประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพ (ISO 9001) และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แม้จะมีประสบการณ์การดำเนินธุรกิจมานาน แต่บริษัทไม่หยุดที่จะคิดพัฒนาการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี บริษัทจึงมีแนวคิดจะปรับปรุงกระบวนการผลิตในปัจจุบันให้มีความเป็นอัจฉริยะมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันในการกระบวนการผลิตยังใช้วิธีจดบันทึกค่าควบคุมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปรับปรุงเครื่องจักร เช่น ค่าอุณหภูมิ ความเร็วรอบ และการใช้พลังงานไฟฟ้า เป็นต้น ลงในใบรายงานการผลิต แต่เมื่อนำข้อมูลที่จัดเก็บไปใช้จริงปรากฏว่าไม่สามารถนำวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงเครื่องจักรได้ เนื่องจากสภาวะการผลิตต่าง ๆ ที่บันทึกไว้เป็นตัวเลขเดิมอยู่เสมอ สะท้อนให้เห็นว่าการเก็บข้อมูลอาจเกิดความผิดพลาด

ที่ปรึกษาจึงแนะนำให้บริษัททำการติดตั้งระบบ IoT (Internet of Things) เพื่อบันทึกสภาวะการผลิตของเครื่องจักรแบบ Realtime โดยสามารถติดตามสภาวะการผลิตจากระยะไกลผ่าน Web browser และมีการแจ้งเตือนผ่านระบบ Line Notification เมื่อค่าสภาวะการผลิตที่ต้องการควบคุมนั้นเกิดปัญหา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าแก้ไขงานได้ทันที ต่างจากการดำเนินงานในอดีต ซึ่งหากเกิดปัญหา จะต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะทราบถึงปัญหา ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมาก ทั้งต้นทุนวัตถุดิบและเวลา

จากการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ทำให้บริษัททราบถึงต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียพลังงาน และสูญเสียระยะเวลาในการผลิต จึงนำไปสู่การตัดสินใจลงทุนด้านเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตจากการสูญเสียพลังงานและระยะเวลาการผลิต นอกจากนี้ยังทำให้บริษัทได้เห็นมุมมองการทำงานใหม่ ๆ ผ่านทางระบบ IoT ทำให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาต่อยอดการปรับปรุงหรือการลงทุนทางระบบ IoT ต่อไป

จะเห็นได้ว่าการใช้ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอต่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน องค์กรต้องเปิดใจและให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวที่กล้าขององค์กรที่กล้าเปลี่ยน จะเป็นการเริ่มต้นที่ทำให้องค์กรก้าวขึ้นไปอีกขั้นด้วยผลิตภาพ

■ การนำระบบวางแผนทรัพยากรทางธุรกิจขององค์กร (ERP) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

บริษัท ทรัพย์เจริญรุ่งเรืองสตีล จำกัด ผู้ผลิตอุปกรณ์ประปาเหล็กหล่อได้ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม โดยเห็นว่าองค์กรจะมีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างต่อเนื่องยั่งยืนได้นั้น ต้องอาศัยพลังและความร่วมมือของบุคลากรและทีมงานที่เข้มแข็ง ตลอดจนมีการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า บริษัทยังใช้การจดบันทึกข้อมูลการผลิตในกระดาษ และนำเข้าข้อมูลในโปรแกรม Excel ส่งผลให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเครื่องจักรหรือผลิตภัณฑ์ได้อย่างทันการ โดยจะทราบปัญหาก็ต่อเมื่อได้สำรวจสายการผลิตเอง นอกจากปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตแล้ว ยังพบปัญหาการตรวจสอบสินค้าคงคลังที่ใช้เวลานาน ไม่ทันความต้องการของลูกค้าอีกด้วย

ที่ปรึกษาจึงแนะนำให้บริษัททำการติดตั้งระบบวางแผนทรัพยากรทางธุรกิจขององค์กร (ERP) โดยนำเข้าข้อมูลผลิตภัณฑ์ ทรัพยากรในการผลิต และข้อมูลการผลิตในระบบดังกล่าว ซึ่งหลังจากการติดตั้งระบบพบว่าการทำงานร่วมกันของทีมงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เนื่องจากการประสานงานและการเชื่อมโยงของข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลวัตถุดิบ สินค้าคงคลัง และวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนมากและมาจากหลายแผนก สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ตลอดจนสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นมาใช้ในการบริหารจัดการ ตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ และตอบสนองความต้องการของลูกค้าในยุคที่มีความต้องการหลากหลายและเปลี่ยนแปลงบ่อย อันส่งผลให้การจัดการการผลิตมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย

การดำเนินการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการที่มีการปรับตัว โดยเพิ่มประสิทธิการผลิตให้สามารถติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตได้อย่างใกล้ชิด รวดเร็ว และแม่นยำ จะทำให้สถานประกอบการนั้นมีข้อมูลล่าสุดสำหรับบริหารจัดการ ตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างทันสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มผลิตภาพในการผลิตให้ดีขึ้น

■ การพัฒนาแนวคิดนวัตกรรมสู่การทำงานอย่างมีมาตรฐาน

บริษัท วินด์ชิลล์ จำกัด ผู้ผลิต ออกแบบ จำหน่าย ติดตั้ง และบริการหลังการขาย ในด้านระบบห้องสะอาด (CLEAN ROOM) ระบบปรับอากาศ และระบบทำความเย็น ที่ได้รับมาตรฐานการจัดการคุณภาพ ISO 9001 : 2015 และมาตรฐานการจัดการคุณภาพสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ISO 13485:2016 ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในออกแบบและพัฒนากระบวนการผลิตห้องสะอาดและระบบปรับอากาศ เพื่อยกระดับให้ประเทศไทยให้มีมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น

ที่ผ่านมาบริษัทคิดค้นนวัตกรรมสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการด้านระบบปรับอากาศ โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวิชาการและความต้องการของกลุ่มลูกค้าภาคอุตสาหกรรมและกลุ่มลูกค้าทางการแพทย์ และบริษัทมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาและบริหารการจัดการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้มีการตัดสินใจลงทุนในโครงการต่าง ๆ ที่คิดค้นขึ้น จึงเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมเกิดการสร้างนวัตกรรมด้วยการใช้กระบวนการสร้างนวัตกรรมอย่างเป็นระบบตามแนวทางสากล

เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมบริษัทได้รับองค์ความรู้และได้รับการทวนสอบตามข้อกำหนดมาตรฐาน ISO 56002 : 2019 Innovation Management โดยนำหลักการด้านนวัตกรรมมาดำเนินการในด้านต่าง ๆ อาทิ แนวคิดจุดเริ่มต้นสิ่งประดิษฐ์ การปรับปรุงพัฒนางาน และการสร้างเครื่องมือในการตัดสินใจลงทุน ส่งผลให้บริษัทมีเครื่องมือการคิดและตัดสินใจที่เป็นระบบ รวมถึงเรื่องการปกป้องรักษาทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร ในงานที่บริษัทคิดค้นขึ้น และการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ในมุมความร่วมมือกับภายนอกและภายในองค์กรได้อย่างมีแบบแผนที่รัดกุม

องค์ความรู้ดังกล่าวทำให้บริษัทได้เห็นโอกาสและจุดแข็งของบริษัท โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งสถานพยาบาลต่าง ๆ มีความต้องการที่จะใช้ห้องสะอาดปราศจากเชื้อเพื่อการรักษาพยาบาลผู้ป่วยเป็นอย่างสูง บริษัทจึงเห็นโอกาสในการพัฒนาสร้างและติดตั้งห้องสะอาดและระบบปรับอากาศที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยได้พัฒนาและคิดค้นวิธีการผลิตและติดตั้งห้องสะอาดและระบบปรับอากาศแบบ Knock down ที่ช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง เพื่อให้สถานพยาบาลสามารถนำไปใช้งานในการรักษาผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็วทันความต้องการและประหยัดงบประมาณ

จะเห็นได้ว่าสถานประกอบการที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรนวัตกรรม รวมทั้งบุคลากรทุกลำดับชั้นสามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณค่าเพิ่มขึ้น ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าและมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ และสร้างโอกาสการเติบโตทางธุรกิจอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

บทสรุป

การดำเนินการเข้าให้คำปรึกษาแนะนำสถานประกอบการข้างต้น นอกจากจะทำให้สถานประกอบการเห็นความสำคัญของผลิตภาพแล้ว ยังทำให้สถานประกอบการมีแนวทางในการปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้นจากการเลือกใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมกับองค์กร อันจะส่งผลให้สถานประกอบการมีผลิตภาพสูงขึ้น จากการลดของเสีย ลดระยะเวลาในการผลิต และเพิ่มยอดขาย เป็นต้น โดยสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีผลิตภาพเพิ่มขึ้น ณ จุดที่มีการปรับปรุง[1] เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.44

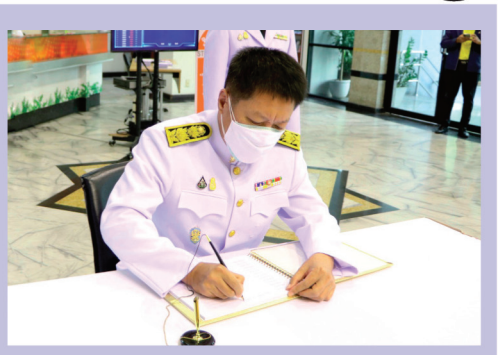
เมื่อผู้อ่านได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นการยกระดับบุคลากร และการยกระดับสถานประกอบการแล้ว ยังมีอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้การยกระดับบุคลากรและสถานประกอบการเกิดผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นคือ การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งจะมีวิธีการและตัวอย่างความสำเร็จอย่างไร สามารถติดตามได้ในตอนต่อไปค่ะ

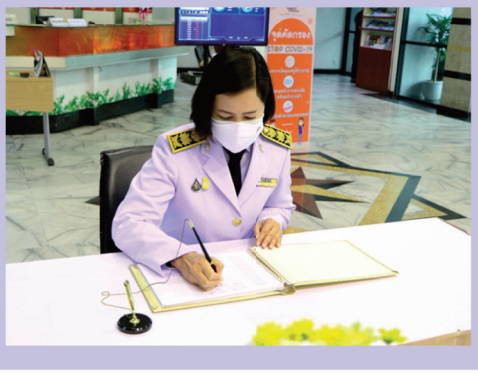
จัดทำโดย :
กลุ่มขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ
กองนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :
โครงการย่อยภายใต้โครงการยกระดับผลิตภาพเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
1. โครงการยกระดับกระบวนการผลิตในสถานประกอบการเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพในยุค 4.0 ด้วยระบบ IoT (Internet of Things)
2. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics)
3. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกระบวนการผลิตอัจฉริยะ สาขาอุตสาหกรรมไฟฟ้าอัจฉริยะ
4. โครงการพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมสู่ความเป็นโรงงานอัจฉริยะเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตตามแนวทางอุตสาหกรรม 4.0
5. โครงการเพิ่มผลิตภาพการผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายด้วยเทคนิคการออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อควบคุมคุณภาพการผลิตชิ้นส่วน
6. โครงการเตรียมความพร้อมอุตสาหกรรมอาหารสู่อุตสาหกรรม 4.0 ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการผลิต
7. โครงการยกระดับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร โดยนำมาตรฐานผลิตภาพและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถนักรบอุตสาหกรรมพันธุ์ใหม่
8. โครงการยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์สู่อุตสาหกรรมอากาศยาน

[1] หน่วยการผลิตที่ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พร้อมด้วย นางสาวพะเยาว์ คำมุข และนางศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันฉัตรมงคล 4 พฤษภาคม 2564 และพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการดัชนีอุตสาหกรรม ผ่านระบบ Video Conference วันที่ 31 พฤษภาคม 2564 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แถลงข่าวดัชนีอุตสาหกรรมเดือนเมษายน ปี 2564 ผ่านทาง Youtube Live วันที่ 31 พฤษภาคม 2564 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ทำความรู้จัก

BCG MODEL

B หมายถึง **Bio Economy** (เศรษฐกิจชีวภาพ)

นำความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาต่อยอดจากฐานความเข้มแข็งเดิม คือทรัพยากรชีวภาพ หรือผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า

C หมายถึง **Circular Economy** (เศรษฐกิจหมุนเวียน)

นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าที่สุด มุ่งลดปริมาณของเสียให้น้อยลง หรือเท่ากับศูนย์

G หมายถึง **Green Economy** (เศรษฐกิจสีเขียว)

มุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อโลกอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์กำจัดแมลงศัตรูพืช ทดแทนการใช้สารเคมี

ตอบโจทย์อุตสาหกรรม

- ด้านการเกษตรและอาหาร
- ด้านสุขภาพและการแพทย์
- ด้านพลังงานและวัสดุ
- ด้านการท่องเที่ยว

ที่มา : กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

สศอ. ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

ภายใต้ "แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน"

จุดเน้น

- มุ่งสร้างมูลค่าสูงสุดจากทรัพยากรธรรมชาติ
- ลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด (Zero Waste)
- เน้นการใช้ทรัพยากรคุ้มค่า ครบวงจร ตั้งแต่ผลิต บริโภค การจัดการของเสีย นำวัสดุกลับมาใช้ใหม่

โดย

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้
- เพิ่มมูลค่า/ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยนำของเสีย/วัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์
- ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ ปรับรูปแบบธุรกิจสู่โมเดลธุรกิจหมุนเวียน
- พัฒนาระบบนิเวศ (Eco System) ให้เอื้ออำนวย
- เสนอมาตรการส่งเสริม/ พัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาพรวม และรายสาขานำร่อง

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)
Office of Industrial Economics

www.oie.go.th

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม : OIE
Oie_news
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
oieprnews